PARTICIPATIERAAD ZEVENAAR
ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Datum: 1 februari 2025
Referentie: PRZ 001-2025
Onderwerp: Advies Beleidsplan Armoede en schulden 2025 - 2028

Gemeente Zevenaar
T.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Geacht college,

Over de totstandkoming van dit advies
Nadat we kritisch waren op de oorspronkelijke, te krappe adviestermijn, heeft het college die verruimd door de behandeling in College en Raad wat naar achteren te schuiven. Dat heeft ons de tijd gegeven zorgvuldig naar het beleidsstuk te kijken. Zo konden we het belang van het thema recht doen. Armoede en schulden zijn ingewikkelde problemen die spelen op meerdere beleidsterreinen tegelijk. Ze hebben in vele gedaanten grote invloed op het leven van de mensen die ermee te maken hebben.

Door het verruimde tijdpad hadden wij de gelegenheid om met de behandelend ambtenaar uitgebreid van gedachten te wisselen over onze primaire vragen en opmerkingen. In de revisie van het beleidsstuk die wij daarna kregen toegestuurd zagen wij al veel van onze vragen en opmerkingen beantwoord.

Ons advies opent met een algemene weergave van de punten die wij in het contact met de behandelend ambtenaar naar voren hebben gebracht. Dat geeft u een beeld van wat de PRZ in het armoedebeleid belangrijk vindt. Voor zover er punten overblijven die wij in het voorliggende stuk onvoldoende belicht vinden, keren die in verderop in het advies terug.

Samenvattend overzicht eerder ingebrachte punten

De belangrijkste vraag vanuit de Participatieraad betrof hoe de samenwerking in de vroegsignalering verloopt en hoe effectief deze is. Ook vroegen wij ons af waarom organisaties zoals banken niet betrokken worden. Hierop kregen we zowel in ons gesprek als schriftelijk een uitgebreide verklaring.

1. Advies: Neem deze motivatie op in het beleidsplan, zodat duidelijk is dat er voorwaarden voor betrokkenheid gelden die in een convenant benoemd en geregeld moeten zijn.

Een tweede vraag betrof het benaderen van de mensen uit deze doelgroep door middel van bijeenkomsten. De gemeente constateert dat dergelijke initiatieven vanuit deze groep niet of nauwelijks worden bezocht, onder meer door schaamte of wantrouwen. Directe inzet van mensen en organisaties die dichter bij deze groep staan levert wel een positief effect op. Deze vorm zal in de toekomst breder worden ingezet.

2. Advies: Laat ervaringsdeskundigen in gesprek gaan met de doelgroep.

De vragen van de PRZ over de definities van armoede en de inhoud van de term huishoudens zijn naar voldoening beantwoord. De participatieraad constateert dat hierop het beleidsplan ook al is aangepast.

Bij een aantal punten constateerde de PRZ dat de tijdslimiet aan de ruime kant ligt, waardoor ook de voorgenomen uitbreidingen niet al te ambitieus klinken. Bijvoorbeeld dat uiterlijk binnen vier weken na

ontvangst van een signaal in het kader van vroegsignalering een gesprek plaatsvindt (blz. 24), uitbreiding van het aanbod van de Gelrepas eind 2028 (blz. 29).

3. Advies: bezie van deze en andere termijnen nog eens kritisch of ze verkort kunnen worden.

Overige adviespunten

Overwegingen: Ook voor Zevenaar nadert het ravijnjaar. De burgemeester maakte in zijn nieuwjaarstoespraak nog eens duidelijk dat, in onze woorden, “Den Haag” weinig oog lijkt te hebben voor de financiële noden van gemeenten. Bezuinigingen komen op ons af. Wie met armoede en schulden te maken heeft loopt het risico, daar meervoudig door te worden getroffen. Voorgenomen bezuinigingen zijn een groot risico voor een succesvolle uitvoering van het beleid Armoede en Schulden.

4. Advies: De PRZ adviseert u om voorgenomen bezuinigingen expliciet te toetsen op hun effecten voor mensen die met armoede en schulden te maken hebben. Dit vanuit de insteek, hen in de komende jaren zoveel mogelijk te ontzien.

Overwegingen: Het is een helder geschreven plan met soms ambitieuze ideeën. Het straalt uit: armoedebeleid is een hoofdzaak. Terecht schrijft het college bij de eerste aanzetten van uitvoeringsmaatregelen dat die “samen met de inwoners” moeten worden uitgewerkt en uitgevoerd.

5. Advies: Beleid rondom armoede en schulden moet met nauwe betrokkenheid van wie het betreft worden uitgewerkt en uitgevoerd. Daarom adviseert de PRZ van dit plan zo snel mogelijk een publieksvriendelijke versie uit te brengen.

Overwegingen: De insteek van de gemeente om invloed uit te kunnen oefenen waardoor mensen langer uit de schulden blijven en mensen met schulden deel uit kunnen blijven maken van de samenleving steunen we van harte.

6. Advies: Betrek ook de organisaties, die nauw contact of binding hebben met de doelgroep, bij het aanbieden van hulp en het aanreiken van maatregelen door de gemeente.

Overwegingen: Het blijkt dat de doelgroep beter kan worden benaderd door direct contact van mensen uit hun directe kring.

7. Advies: De participatieraad adviseert u om de genoemde initiatieven, de dorpsraden en “de dorpsoudste” uit te bouwen. De PRZ denkt hierbij aan bredere inzet van “ervaringsdeskundigen uit de eigen kring” en ook aan laagdrempelige voorzieningen die op een begrijpelijke manier aangeboden worden.

Overwegingen: Het vertrouwen in de overheid van mensen die onder de armoedegrens zitten of terechtkomen en mensen met schulden is klein. Dit gebrek aan vertrouwen wordt gevoed doordat zij moeizaam toegang krijgen tot oplossingen om schulden te voorkomen of ervan af te komen

8. Advies: Vergroot de inspanning om het vertrouwen van deze groep terug te winnen. Meer als een goede huisvader dan als de strenge regent. Dit staat of valt met voortdurende communicatie in heldere en begrijpelijke taal en met inzet van veel gevarieerde middelen – op papier, digitaal, via sleutelfiguren, in woord en beeld… Vertel en blijf vertellen wat de inzet van de gemeente is en wat de rol en verantwoordelijkheid van de inwoner is. De PRZ ziet communicatie niet als sluitstuk maar als fundament van een succesvol beleid tegen armoede en schulden

Overwegingen: De gemeente zit in een spagaat tussen het formuleren van goed beleid enerzijds en het aanbieden van tijdige, juiste, toereikende en benodigde hulp anderzijds.

9. Advies: Voorkom vertraging bij het uitwerken en concretiseren van nieuwe ideeën. Liever meer en vaker kleinere stappen dan af en toe een grote. Biedt bijvoorbeeld snel de mogelijkheid om met de Gelrepas de “eigen bijdrage Caleidoz” te voldoen. Ga ook snel in gesprek met uitvoerders van particuliere initiatieven om de inspanningen beter en transparanter af te stemmen.

Overwegingen: Bij de uitvoering van de in dit plan genoemde maatregelen en beleidsregels zijn soms meer dan eens contactpogingen noodzakelijk om mensen te bereiken.

10. Advies: Laat door de behandelaars toetsen of maatregelen en regels op haalbaarheid. Betrek hierbij naast signaleerders en professionals ook andere betrokkenen bij schuldhulpverlening.

Overwegingen: Het gebruik van plaatjes (statistieken, lijstjes en grafieken) moet verhelderend of ondersteunend werken.
Het door elkaar gebruiken van absolute en relatieve aantallen kan verwarrend werken.
Bijvoorbeeld: het aantal mensen onder de armoedegrens stijgt van 2000 in jaar x naar 2500 in jaar x+1. Het aantal mensen dat wordt geholpen stijgt van 170 naar 200. In absolute aantallen zijn dus meer mensen geholpen (30). Maar relatief gezien is dat aantal gedaald – van 8,5 naar 8 procent.

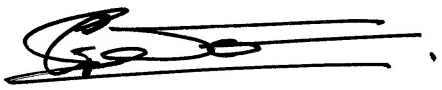
11. Advies: Gebruik absolute en relatieve aantallen niet te vaak door elkaar. En als dat toch moet: leg dan uit wat je doet en geef duiding bij de getallen.

Overwegingen: het Beleidsplan Armoede en Schulden is terecht ambitieus en verdient een voortvarende uitvoering. Die staat of valt met een geoliede samenwerking van gemeente en partners en met de beschikbaarheid van geld, personeel en tijd. Dat vraagt om een goede monitoring, zodat tijdig ingrijpen als dat nodig is ook mogelijk is.

12. Advies: Maak van de monitoring en kwaliteitsborging een gezamenlijke issue van partners, gemeente en doelgroep. Kom met elkaar tot analyse & duiding. Ontwerp een kwantitatieve en kwalitatieve monitoring. Baseer dit op een gemeenschappelijke definitie van de uitvoeringsdoelen. Vergroot het aantal evaluatiemomenten van de te nemen maatregelen en regels en gebruik de resultaten voor een steilere leercurve voor beleid en uitvoering, theorie en praktijk, professionals en betrokken burgers van elkaar.

De Participatieraad verzoekt het College om dit gevraagde advies te overwegen en ziet uw reactie graag tegemoet!

Met vriendelijke groet,
Namens de Participatieraad,

Gert van der Kolk
Voorzitter

Rik Kors
Secretaris